



Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-108/16 PPU Paweł Dworzecki

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Rechtbank Amsterdam)

Eelotsusetaotlus — Eelotsuse kiirmenetlus — Politseikoostöö ja õiguslane koostöö kriminaalasjades — Raamotsus 2002/584/JSK — Euroopa vahistamismäärus — Artikli 4a lõige 1 — Liikmesriikidevaheline üleandmiskord — Rakendamise tingimused — Täitmata jätmise vabatahtlikud alused — Erandid — Täitmise kohustuslikkus — Tagaselja mõistetud karistus — Mõisted „isiklikult kohtukutse esitamine“ ja „ametlik teavitamine muul viisil“ — Liidu õiguse autonoomsed mõisted

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (neljas koda) 24. mai 2016. aasta otsus

1. *Õiguslane koostöö kriminaalasjades — Raamotsus Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta — Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise vabatahtlikud alused — Tagaseljaotsuse täitmiseks tehtud vahistamismäärus — Mõisted „isiklikult kohtukutse esitamine“ ja „ametlik teavitamine muul viisil“ — Liidu õiguse autonoomsed mõisted*

(Nõukogu raamotsus 2002/584, muudetud nõukogu raamotsusega 2009/299, põhjendused 2 ja 4 ning artikli 4a lõike 1 alapunktid a ja i)

2. *Õiguslane koostöö kriminaalasjades — Raamotsus Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta — Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise vabatahtlikud alused — Tagaseljaotsuse täitmiseks tehtud vahistamismäärus — Isiklikult kohtukutse esitamine — Rakendamise tingimused — Kohtukutse, mida ei toimetatud isiklikult kätte asjaomasele isikule, vaid temaga koos elavale täisealisele isikule, kes lubas kohtukutse sellele isikule edasi anda — Raamotsuse artikli 4a lõike 1 punkti a alapunktis i ette nähtud tingimuste täitmata jätmine*

(Nõukogu raamotsus 2002/584, muudetud nõukogu raamotsusega 2009/299, artikli 4a lõike 1 alapunktid a ja i)

1. Raamotsuse 2002/584 Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 4a lõike 1 punkti a alapunkti i tuleb tõlgendada nii, et selles sättes sisalduvad väljendid „esitati asjaomasele isikule kohtukutse isiklikult“ ja „sai asjaomane isik tegelikult muul viisil ametliku teabe selle kohta, millal ja kus toimub kava kohaselt kohtulik arutelu, mille tulemusel otsus tehti, sellisel viisil, et ühemõtteliselt tehti kindlaks, et asjaomane isik oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik“ on liidu õiguse autonoomsed mõisted ning neid tuleb tõlgendada kogu liidus ühetaoliselt.

Nagu raamotsuse 2009/299 põhjendustest 2 ja 4 tuleneb, pidas liidu seadusandja ühtse regulatsiooni puudumisel küsimustes, mis puudutavad sellise kohtuliku arutelu tulemusel tehtud otsuseid, millele asjaomane isik isiklikult ei ilmunud, ja mis võivad muu hulgas takistada õiguslast koostööd, vajalikuks näha ette selged ja ühtsed põhjused selliste otsuste mittetunnustamiseks, mis tehti pärast kohtulikku

arutelu, millele asjaomane isik isiklikult ei ilmunud; samas ei reguleerinud ta liikmesriikide õiguse reguleerimisalasse kuuluvaid vorme ja meetodeid, sealhulgas menetlusnõudeid, mida kasutatakse nimetatud raamotsuses sätestatud tulemuste saavutamiseks.

(vt punktid 31 ja 32 ning resolutsiooni punkt 1)

2. Raamotsuse 2002/584, mida on muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 4a lõike 1 punkti a alapunkti i tuleb tõlgendada nii, et selles sättes toodud tingimustele ei vasta iseenesest selline kohtukutse, mida ei toimetatud isiklikult kätte asjaomasele isikule, vaid temaga koos elavale täisealisele isikule, kes lubas kohtukutse sellele isikule edasi anda, ilma et Euroopa vahistamismäärus võimaldaks ühemõtteliselt kindlaks teha, kas ja millal see täisealine isik kohtukutse asjaomasele isikule tegelikult üle andis.

Raamotsuse 2002/584 artikli 4a lõike 1 punkti a alapunktis i ette nähtud tingimused on nimelt sellised, mis aitavad kindlaks teha, et asjaomane isik sai teda puudutava kohtuistungis kuupäeva ja koha kohta teabe kätte õigeajal, ja võimaldavad vahistamismäärust täitval õiguskaitseasutusel tuvastada, et kaitseõigused olid tagatud. Kriminaalmenetluses kohtusse kutsutud isiku õigus õiglasele kohtulikule arutelule eeldab, et seda isikut oleks teavitatud viisil, et ta saaks tõhusalt ette valmistada oma kaitse. Selle artikli 4a lõike 1 punkti a alapunktiga i soovitakse seda eesmärki saavutada, täpsustamata sealjuures ammendavalt, milliseid vahendeid tuleb selleks kasutada. Peale isiklikult kättetoimetamise on selles sättes toodud tingimused täidetud ka siis, kui asjaomane isik sai tegelikult „muul viisil“ ametliku teabe selle kohta, mis kuupäeval ja kus tema suhtes peetav kohtuistung toimub. Nendele nõuetele – arvestades eelkõige selle artikli 4a lõike 1 punkti a alapunkti i sõnastust, mille kohaselt peab olema ühemõtteliselt kindlaks tehtud, et asjaomane isik „oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik“ – ei vasta iseenesest asjaolu, et kohtukutse anti kätte kolmandale isikule, isegi kui see isik elab asjaomase isikuga koos, kes lubas selle kutse asjaomasele isikule üle anda. Selline kohtukutse kättetoimetamise viis ei võimalda ühemõtteliselt kindlaks teha seda, et asjaomane isik teabe kohtuistungis aja ja koha kohta „tegelikult“ kätte sai, ega vastaval juhul ka selle kättesaamise täpset ajahetke. Raamotsuse 2002/584 artikli 4a lõike 1 punkti a alapunktis i toodud juhtudel, mis moodustavad erandi täitmata jätmise vabatahtlikest alustest, võib vahistamismäärust täitev õiguskaitseasutus, olles kindlaks teinud, et need erandid kõnealust olukorda ei hõlma, võtta arvesse muid asjaolusid, mis võimaldavad tal kindlaks teha, et asjaomase isiku üleandmisega ei rikuta tema kaitseõigusi. Sellise täitmata jätmise vabatahtliku aluse hindamisel võib vahistamismäärust täitev õiguskaitseasutus nii arvesse võtta ka asjaomase isiku käitumist. Üleandmismenetluse selles etapis tuleks erilist tähelepanu pöörata ka sellele, kui asjaomane isik on ilmselgelt ise hooletu, eelkõige, kui ilmneb, et ta on üritanud talle adresseeritud teate kättesaamisest kõrvale hoida. Igal juhul on vahistamismäärust täitval õiguskaitseasutusel võimalus paluda raamotsuse 2002/584 artikli 15 lõike 2 alusel täiendavat teavet, kui ta leiab, et vahistamismääruse teinud liikmesriigi antud teave on üleandmisotsuse tegemiseks ebapiisav.

(vt punktid 38, 43, 47, 50, 51, 53 ja 54 ning resolutsiooni punkt 2)